

have den Risiko. Jeg vil protestere imod, at Udgiften skulde indskrænke sig til 50,000 Kr. For et enkelt Amts Bedkommende veed jeg, den vilde gaa op til omtrent 10,000 Kr. Det vil jo imidlertid være forskjelligt i de forskjellige Amter, efter hvor de Personer, der her omtales, have Ansættelse. For mig staar det saaledes, at Billighed taler for, at vi give dem Noget, men jeg vil dog sige, ligesom den ærede sidste Taler, at det vil være en stor Arimelighed at paalægge Skolefondene denne Udgift. Kan man derimod af Statskassen ved at lade Pengene gaa gennem Skolefondene — den Veie har man gaaet saa tidt, f. Ex. overfor Lønnings-tillæget til Lærerne — yde dette Tillæg, skal jeg være villig til at stemme derfor.

Berg: Jeg tror ikke, det er rigtigt at sige, at Lærerne have en begunstiget Stilling derved, at de ikke give højere Præmier til Skolefondene, end de mere rakte og sunde Lærere give til Livsforfikkings- og Forsørgelsesanstalten. Vi skulle jo se, hvorledes det hele Forhold staar med Hensyn til Embeds- og Bestillingsmænd. Sæt nu Lærerne i Klasse med Landets Bestillingsmænd og sig saa: Hvilken Ret have de? De have jo den Ret, at de kunne blive indstrevne i Livsforfikkingsanstalten til almindelig Præmie. Tag f. Ex. en af Ministeriets Alderdomskasjemænd! De behøve blot, som det ærede Medlem fra Frederiksværk (Holch) gjorde opmærksom paa for Embedsmændenes Bedkommende, at indsende en almindelig Attest om deres Helbredsstilstand, at de ikke befinde sig i øieblikkelig Livsfare. Men naar nu alle Bestillingsmænd have denne Ret, hvorfor skal det saa være en Begunstigelse for disse Lærere, at de have en lignende Ret overfor Skolefondene? Det kan jeg ikke erkjende, og derfor maa jeg holde paa, at denne forældede Bestemmelse i Skoleloven af 1856, der værgede den daværende Livrente- og Forsørgelsesanstalt mod Optagelse af Bestillingsmænd af denne Klasse, naar den ikke havde god Sikkerhed i deres Helbred, ikke skal komme en forholdsvis ringe Del af Lærerne og deres Enter til Gade. Men forøvrigt ere vi jo egentlig Alle sammen enige om dette, og det er ikke fordi jeg i saa Henseende er uenig med min ærede Kollega fra Nørre-Sundby (Tutein), at jeg har udtalt mig, som jeg har gjort. Det er sikkert, at mange af disse Folk ere i høi Grad trængende, men dette er jo ikke i og for sig en Berettigelse til at give en Lov angaaende Bonus, og jeg har overfor adskillige Udtalelser her kun villet gjøre gjældende, at naar man sammenligner samtlige

Lovbestemmelser for Bestillingsmændene og for Embedsmændene og ikke vil hænge sig i hin gamle forældede Bestemmelse, som efter Nutidens Forhold forlængst burde have været hævet, vil man finde, at disse Bestillingsmænd burde ligesom Embedsmændene være berettigede til at henholde sig til Livsforfikkingsanstalten. Naar vi ere enige om, at dette er et Billighedskrav, finde vi nok en Udvei.

Jagb: Jeg skal tillade mig at bemærke, at selv om man betragter det som en Begunstigelse, der er vist Lærerstandens, hvad der bestemtes i Loven af 8de Marts 1856 § 21, er det dog en Begunstigelse, hvortil Standen er i høi Grad berettiget. Det er jo dog nemlig almindelig anerkjendt, at Lønnen og Arbeidet og Slidet i Lærerstandens staar i et slemt Misforhold til hinanden, og at det turde være i Statens, saavel som i Folkets Interesse i det Hele, at Lærerstandens er nogenlunde tilfredsstillende aflagt, navnlig ogsaa med Hensyn til Enteforsørgelsen, som der jo her er Tale om. Jeg vil kun bemærke, at paa en Tid, da de humane Krav ellers have saa stor Betydning, og overalt paataldes med saa stor Vægt, synes det mig, at der her netop er et Sted, hvor Staten særlig er opfordret til at respektere dette Krav. Naar der ellers er Tale om Alderdomsforsørgelse og forskjellig anden Hjælp, hvorved man vil tydeligstgjøre disse humane Krav, er man som oftest ikke altsomnøiregnende med at spørge om, hvad det skal koste Staten, og jeg mener, at der her er et Tilfælde, hvor man, for at lette Lærernes Afgang til en Overlevelsesrente, ikke bør vaage altsomnøiregnende over, om dette ogsaa vil kunne ske ved Opretholdelsen af de bestaaende Love. Thi det maa jeg mene, at naar der er givet Lærerne denne Afgang til en Udbetaling af Skolefondene — det vil altsaa sige dem, der ikke kunne optages i den almindelige Livrente- og Forsørgelsesanstalt — naar man har tænkt sig Muligheden af, at det kunde blive til Skade for de Fonds, hvoraf Livrenterne skulle udredes, og der maa da være Anledning til, efter hvad der passerer i Fjor med Bonusloven, at sige, at vi ikke ved de fastsatte Bestemmelser absolut have villet fastholde, at det skulde være uden Tab for Staten, at man fikrede Lærerne denne Overlevelsesrente, men vi have sagt, at de have en ligesaa berettiget Afgang til denne, som Embedsmændene i Kraft af deres Stilling have til Livrente- og Forsørgelsesanstalten. Men denne lige Afgang til Overlevelsesrente er, som den ærede Minister paapegede, ikke bleven opretholdt, og